

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1706/2022
06.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драган Панов, адвокат из ..., против тужене Школе за основно и средње образовање „Царица Јелена“ Ниш, чији је пуномоћник Зоран Митић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 664/2022 од 16.03.2022. године, у седници већа одржаној 06.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 664/2022 од 16.03.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 3142/18 од 03.11.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и поништено као незаконито решење директора тужене број ../18 од 12.10.2018. године и решење Школског одбора тужене ../18 од 06.11.2018. године и обавезана тужена да тужилу врати на рад. Ставом другим изреке, одбачена је тужба тужиле у делу којим је тражила да се обавезе тужена да је врати на радно место „ББ“. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужили накнади штету у висини изгубљене зараде за период од 27.11.2018. године до 18.04.2019. године, као дана враћања на рад по привременој мери Основног суда у Нишу од 18.03.2019. године, у укупном износу од 322.424,51 динара и то појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате, све ближе означено у овом ставу изреке, као и да на те износе у корист тужиле надлежним фондовима изврши уплату доприноса за социјално осигурање. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 258.898,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 664/2022 од 16.03.2022. године, одбијене су као неосноване жалбе тужене и тужиле и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, трећем и у четвртом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиле је поднела одговор на ревизију тужене са захтевом за накнаду трошкова њеног састава.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 87/20) и нашао да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка предвиђена одредбом члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, јер је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди (без отварања расправе). Супротно тврдњи ревидента ревизијски суд сматра да је жалбени суд оценио све жалбене наводе који су од значаја за пресуђење ове парнице и да зато ревизија није основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле је била запослена код тужене на радном месту „ББ“. Током 1998. године, дијагностиковано јој је обољење мултипла склероза. Због здравствених проблема које је имала и због примедби на рад тужиле, директор тужене је 25.12.2017. године, поднео захтев Заводу за здравствену заштиту радника „Ниш“ за вршење стручне експертизе и давања мишљења да ли је тужиле као дипломирани ... има психичку, физичку и здравствену способност за рад са децом и ученицима. ЗЗЗР Ниш сачинио је експертизу на основу које је дао мишљење да код тужиле није утврђено професионално обољење и да код ње постоји потпуни губитак радне способности, па се предлаже обрада за ИК, због чега је тужена тужилу упутила да покрене поступак за остварање права на инвалидску пензију. Решењем РФ ПИО број ../2018 од 18.07.2018. године, тужиле није признато право на инвалидску пензију јер не постоји потпуни губитак радне способности. Тужена се обратила Министарству просвете, науке и технолошког развоја за давање мишљења услед несагласности експертизе ЗЗЗР и решења РФ ПИО. Након прибављеног мишљења Министарства од 05.10.2018.године у коме је наведено да уколико одређени запослени у школи нема психичку, физичку и здравствену способност за рад са децом и ученицима треба да му престане радни однос, тужена је 12.10.2018. године, донела решење о престанку радног односа тужиле у коме се утврђује да тужиле не испуњава услове из члана 139. став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања. Тужиле је изјавила жалбу која је решењем Школског одбора тужене од 06.11.2018. године, одбијена као неоснована.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да у конкретном случају тужена као послодавац није извршила процену психичке, физичке и здравствене способности за рад са децом у складу са законом, те да отказни разлог из члана 167.став 2. Закона о основама система образовања и васпитања није испуњен. Зато је усвојен тужбени захтев тужиле и поништена су као

незаконита решења тужене којим јој је престао радни однос, као и другостепено решење, па је зато усвојен и захтев да се врати на рад и да јој се накнади штета у висини изгубљене зараде за период од 27.11.2018. године закључно са 18.04.2019. године и уплате доприноси за обавезно социјално осигурање.

Одредбом члана 176. став 1. тачка 1. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/05...75/14) прописано је да запосленом престаје радни однос независно од његове воље и воље послодавца ако је на начин прописан законом утврђено да је код запосленог дошло до губитка радне способности - даном достављања правноснажног решења о утврђивању губитка радне способности.

Чланом 139. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник Републике Србије“ број 88/2017 ... 129/2021) прописани су услови за пријем у радни однос, па је ставом 1. овог члана прописано да у радни однос у установи може да буде примљено лице под условима прописаним Законом, и то између осталог, ако има психичку, физичку и здравствену способност за рад са децом и ученицима (тачка 2.). Услови из става 1. овог члана доказују се приликом пријема у радни однос и проверавају се у току рада (став 2.). Ставом 3. овог члана прописано је да су докази о испуњености овог услова саставни део пријава на конкурс, осим доказа из става 1. тачка 2., а који се прибавља пре закључења уговора о раду.

Из одредбе члана 167. став 2. произилази да радни однос запосленог у установи престаје ако се у току радног односа утврди да не испуњава услове из члана 139. став 1. овог Закона, или ако одбије да се подвргне лекарском прегледу, надлежној здравственој установи на захтев директора.

Нижестепени судови су правилно испитали побијана решења у формалном, али и у материјалном смислу, закључујући да је на основу изведених доказа утврђено да код тужиле не постоји потпуни губитак радне способности, као и да законодавац јасно прописује као разлог за престанак радног односа случај када се у поступку оцене психичке и физичке способности запосленог утврди да запослени ни психички ни физички није способан за рад са децом, а која процена у конкретном случају није вршена у прописаном поступку од стране овлашћених органа, па није испуњен разлог за престанак радног односа. Наиме, у конкретном случају се ради се о посебном случају престанка радног односа који је прописан законом, а у образложењу решења се као једини разлог за то наводи је да тужилца не испуњава услове из члана 139. став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања, као и да је неиспуњеност овог услова тужена утврдила на основу мишљења Завода за здравствену заштиту радника „Ниш“, за који судови налазе да није овлашћен за давање коначног мишљења за утврђивање потпуног губитка радне способности.

Супротно наводима ревизије којима се указује да је оцену тужилине здравствене способности извршила надлежна здравствена установа која је утврдила да тужилца нема психичку, физичку и здравствену способност за рад са децом и ученицима, решење о престанку радног односа засновано је на мишљењу Завода за здравствену заштиту радника које је дало своју процену да код тужилце постоји потпуни губитак радне способности, а које је у супротности са мишљењем Комисије вештака фонда ПИО, према коме код тужилце не постоји потпуни губитак радне способности. Наиме, губитак радне способности мора се утврдити налазом одговарајуће комисије, а то није комисија Завода за здравствену заштиту радника јер

(коначно) мишљење о потпуном губитку радне способности доноси надлежна комисија- комисија Фонда ПИО. По становишту Врховног касационог суда у конкретном случају је изостала оцена тужилјине здравствене способности у складу са законом, за шта је одговорна тужена, па недостаје услов за престанак радног односа из члана 167.став 2. Закона о основама система образовања и васпитања. Зато нису основани ревизијски наводи тужене којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Како је тужилји незаконито престао радни однос, правилно је применом члана 191. став 1. Закона о раду обавезана тужена да тужилју врати на рад, да јој исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде и уплати доприноси за обавезно социјално осигурање

Осталим наводима ревизије понављају се жалбени наводи који су већ били правилно цењени од стране другостепеног суда и оспорава се оцена изведених доказа због чега се ревизија не може изјавити, према члану 407. став 1. ЗПП.

Захтев тужилје за накнаду трошкова одговора на ревизију је одбијен на основу члана 154. став 1. ЗПП, јер се не ради о трошковима потребним за вођење ове парнице.

У складу са изнетим, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**